

EDINOST

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, sestrskih in sobotnih**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za tri mesece . f. 2.80, izven Avstrije f. 3.40; za pol leta . f. 5.60; za leto . f. 10.80. Na naročbo brez priloge naročnine se ne jemlje vsil.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 3 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računi po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnozhalva, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste politinske.

»V edinosti je moč!«

Mirni pa odločni bodimo!

Videti bi hoteli pametnega in tresno mislečega moža, kateri bi se bil morda nadejal, da bode poročilo šolskega odseka našega mestnega zbora o prošnji za slovenske šole drugače nego je. Takega lahkošivega optimista menda ni med nami, kateri bi pričakoval, da naša italijanska gospoda skočijo iz svoje lastne kože. Taki so in taki ostanejo, dokler ostane naša „primorska“ politika v sedanjem tiru, to je, dokler ostanejo oni gospodarji situacije. Njim je in ostane vodilno načelo: Sic volo, sic jubeo; sit pro ratione voluntas! — tako hočem, tako veleвам, mesto razlogov veljaj moja volja! Take so naše razmere.

Argumenti, dokazi, določila našega temeljnega državnega zakona, vse je le postranska stvar, prva sta njih volja in njih strankarska korist. Vse to vemo dobro od davna in zato nas ni nikakor presenetilo poročilo šolskega odseka, katero zaključuje s pozitivom, da naj mestni zbor na kratko odbije prošnje za osnovo slovenskih šol — odbije naj te prošnje s lakoničnim: **Nikdar!**

Tako hočejo gospoda in njih volja je absoluten gospodar — za sedaj. Tako hočemo — to je jedini argument v vsem nesnansko dolgem poročilu, vse drugo pa je tako malenkostno, sofisticirano in iz trte svito, da ne dela nikake posebne časti talentu onih, ki so sestavili to poročilo. Drugače tudi ne more biti, kajti nespravljivo stališče, katero zavzema mestna občina glede na to vprašanje, se ne da zagovarjati s resnimi argumenti pravice in pravičnosti. Da nas gospoda, ki stoje visoko nad mestnim zborom, bolje razumejo, jim kličemo torej že danes in glasno, da pri naših posebnih, eksepcionalnih odnosih je treba slušati poleg glasu „des Rechten“, tudi glas „der Billigkeit“.

V meritorno razpravo poročila šolske komisije se nečemo spuščati že danes, ker hočemo počakati razprave v mestnem zboru — katera razprava se bode vrhila nočoj —, ker hočemo popred čuti argumente „glavnih“ govornikov italijanske stranke na jedni strani, in od druge strani pa obrambo malega številca naših boriteljev v mestni dvorani. Toliko pa naglašamo že danes, da je pri vsem svljanju, krčenju, prirezavanju in razvrščevanju številč vendar jasno iz poročila samega, da je v Trstu več slovenskih otrok nege jih treba po zakonu, da smemo zahtevati od občine, da nam osnuje slovenske šole. To je glavni in tudi odločilni efekt komisijonalnih poizvedovanj. In ker tega efekta ni mogoče prikriti, teži vse poročilo le po tem, da zmanjša ta efekt kolikor mogoče. Zato pa se je postavilo poročilo na zares malenkostno stališče.

PODLISTEK.

49

Kmetaki upor.

Egodišnja povest šestnajstega veka.
— Spisni Argus Senoa. Prevodil I. P. Platinški. —
— Prekanjenje Ambrož! prehitel nas je, zaključil Petričević, pridirjavši brez sapa. Sablje žvenketajo, ljudje stokajo, Ambrož seka, Banderijalci se umikajo. Glej, tudi Uskoki beže. Za njimi dirjajo štajerski konjiki — Stečko jih vodi — mlatijo, bijejo, drobijo, kosijo pred seboj. Uskoki beže v mline, od ondot sipajo smrt v moštvo.
— Vivat Hening! razlega se za vasio junaški glas. Milij in njega tovariši prihajajo od zadaj, vodijo novo četo od Stenjevca.
— Navalimo, zaključil ban, na Zagreb, in izpodbode konja. Zaman. Umakniti se mora. Od povsod opaše ga smrtno kolo. Vojska mu je porinjena v kot pod klancem, ne moreš streljati, ne moreš sekati, roka pri roki, konj pri konji, človek pri človeku, konj zdrobi s kopitom pešca, pešec prebode besen konja, nad teboj nemilostno nebo, okolu tebe smrt,

Ta vseh poizvedovanj, dovršenih pri najneugodnejših razmerah, bode nam v tolažbo in v opomin, da se ne smemo udati malodušnosti ni za jeden sam trenutek. Slovenci smo tu! — tega ne more utajiti ni poročilo šolske komisije.

Glavo po konci torej, tržaški Slovenci! Kot tresni možje se moremo sicer svedati resnobnosti svojega položaja, ali obupati nikar! Bodimo torej tresni in odločni možje! Bog ne daj, da bi se udajali misli, da je vse izgubljeno!

Niti najmanj se ne čudimo, da je poročilo šolskega odseka toli poparilo naše priprosto ljudstvo: komu ne bi se krčilo srce, ko vidi, da se mu tako trdovratno odreka, po čemer hrepeni. Saj je tudi nas razvnelo v prvem trenutku — ali umirili smo se kmalu, dobro vemo, da v takih resnih položajih — bi bila bodisi strast, ali pa obupanje najslabša svetovalca. Kar smo rekli koncem članka v jutranjem izdanju minole sobote, to ne velja samo nam časnikiarjem, ampak vsakemu rodoljubu, kateri želi, da pridemo do svojih pravic potem zakona; rekli smo bili namreč, da pri naših razmerah treba mirne krvi in železnih živcev. Vsem zavednim rodoljubom je sedaj dolžnost poučevati naše ljudi, da boj za slovenske šole še je sedaj prične, ko isreče mestni svet svoj negativni sklep, in vzbujati jih, da ne ubupajo valed neveselja v mestnem zboru, kajti od strani občine nam je bilo itak pričakovati le odločnega: **Ne!** V takih položajih, v kakoršnem se nahajamo mi Tržaški Slovenci, bila bi malodušnost najhujše slo, kajti malodušnost je kakor slana, moreča vasko veselje do prihodnjega delovanja. Mirni in tresni bodimo, pri tem pa odločni.

Mestni svet tržaški.

(XI. seja dne 19. maja 1894.)

Preseoval je župan dr. Pitteri, vladni zastopnik: namestništveni svetovalec baron dr. Conrad, navzočih 45 svetovalcev.

Ker je bilo na dnevnem redu za slovenski živelj v Trstu bistveno važno vprašanje o slovenskih šolah v mestu, zbrala se je na galeriji takozvana „fakinaža v cilindrih“ v tako velikem številu, kakor le malokdaj. Nataknila si je bila močne rokavice in namazala si grla s beljakom, da s ploskanjem in kričanjem proslavlja poročilo šolskega odseka; toda priprave bile so zastoj, kajti razprava ni segla do te točke. Tako se je mogla „gospoda“ nekoliko odpočiti do nočojšnje seje, v kateri bode mogla tem viharnejše grometi.

pod teboj krvava zemlja, a s gradu žvižgajo kroglice vnanje, da glavo pokajo, da se kosti drobijo, da se kri peni. A ban? Da ga vjemó? Duša mu zatrepeta. Njim v rokah, njim na porog! A osveta? Samo svoboda daje osveto. Zapazi cerkvico svetega Martina. Da. Razjaha neopažen konja, zvije zastavo in se skrivoma splazi k cerkvi. Ali za njim kopito. Obrne se. Starec konjik ga goni — Ambrož. Ban potegne sabljo, ali kakor bi trenil mu je Ambrož izbije iz roke.

— Stoj, domine bane, imam te, reče Ambrož mirno.

— Podban bana.

— Poštenjak razbojnika.

In razjaha konja. Krđelo vojščakov se bliža.

— Pojdiva v cerkev, reče Ambrož, zarobili vas bodo. Prime bana za ramo in ga vodi v cerkev. Pod razpolom drhti slaba svetilka.

Peter stoji bled in nem.

— Vidiš, izpregovori Ambrož, advokat je dobil pravdo zoper bana, kateri je poteptal

Po odobrenju zapisnika X. seje prijavi župan, da je društvo inženirjev in arhitektov vložilo spomenico glede preosnove mestnega stavbarskega urada. Spomenica izroči se stavbenemu odseku. Zatem se prečita minister-ska naredba o prevzetju skladišč in hangarjev v državno upravo. Svetovalec Burg-staler omeni na-to, da se bodo on in „njegov drugi“ v državni poslanski zbornici drage volje potegovali pri trgovinskem ministertvu za želje tržaških občinarjev glede javnih skladišč. Ne predlaga, da bi mestni svet izrekel svojo zahvalo ministru, ker je to že sturila delegacija, ampak podpira predlog županov, da se vzame naredba hvalažno na znanje.

Svetovalec Dollenz toplo priporoča eksekutivi, da prevzame mestni magistrat v svojo oskrbo vzdrževanje edine ceste, ki vodi iz Trstenica mimo obelisk na Opčine. V tem stanju pa, v kakoršnem je ta cesta sedaj, mora se ista primerjati strugi hudournika, tako je razjedena. Cesta se ne more več uporabljati. Župan je odgovoril, da izroči to željo eksekutivi v proučevanje. Svetovalec Dollenz se zahvali na tem odgovoru.

Zatem se prestopi na dnevni red.

Razprava prične s predlogom finančnega odseka glede d' Angelijevega predloga, da naj se imenuje poseben odbor 9 članov, ki naj izdela sporazumno s poročevalci posamičnih magistratovih odsekov in s vsemi municipalnimi odseki poseben načrt o vseh izrednih javnih delih, katere naj izvrši občina od 1896. do 1901. leta. Ta odsek naj zajedno tudi prouči, koliko bi stala ta dela in kako naj se pokrijejo stroški. Po predlogu naj bi ta odsek izročil svoj načrt finančnemu odseku, ki naj bi ga proučil in poročil mestnemu svetu o njem.

Svetovalec Rafael Luzzatto pravi, da sicer pripoznava d' Angelijev dobr namen, toda opaža, da se ta misel ne more izvesti še s ozirom na žalostno finančno stanje občine. Zato predlaga, naj se sklep o tem predlogu odloži začasno.

D' Angeli je branil svoj predlog pojasnjujoč pravi namen istega. Glavni smoter predloga da je ta, da se odstranijo iz občinskega proračuna stroški za izredna dela, kateri so iznašali v poslednjih 4 letih celih 100.000 glđ. Po dolgi razpravi vprejel se je predlog s raznimi promembami v splošni in zatem tudi v podrobni razpravi. Za istega so glasovali menda tudi trije slovenski poslanci.

Poročevalec Gairinger je prečital spomenico, katero je izdelala mestna delegacija in ki naj se odpošlje trgovinskemu ministru. Spomenica zahteva spremembo voznega reda južne železnice glede neposrednega spojanja

pravico, zakon, poteptal svojo besedo. Sem to zastavo, zakriči in istrga Petru zastavo, oskrunjena je blatna je, to znamenje nezvestobe in krivice, katero je vodilo kri zoper lastno kri, ne bo več plapolalo pred slavno hrvatsko vojsko.

In zgrabi zastavo na obeh koncih in jo prelomi na kolenu, rmenno avilo pa strga iz nje in jo zažene pred oltar. Ban zakriči od jeze:

— Zlodejec, daj mi meč, da se ogledava!

— Ti nisi meča vreden.

— Še se bo zasvetil moj meč nad tvojo glavo, pravi Peter ponosno.

Tako govori meni Peter Erdodi sedaj, reče starec, ko ga imam v pesteh, ko mi ni treba drugega kakor migniti in moje razjarjene čete ga raztrgajo. Ali tega ne storim. Moja roka se ne bo dotaknila človeka brez orožja, niti ne hrvatskega bana. Ubrani sem hotel svoj rod krivice, in to mi je dovolj. Več ni treba. Idi, beži! Pred cerkvijo je moj konj. Umakni se čez ta klanc proti Zagrebu. Tu ti ni pogibelji.

s italijansko progo v dveh točkah: 1. da se neposredno spojo vlaki lokalne železnice Tržič-Cervignan, ki se odpre dne 10. junija t. l., s južno železnico na postaji Tržič, toliko o prihajanju, kolikor v odhajanju, in 2. da se vlaki v Italijo vozijo naravnost preko Bivij v Tržič, ne da bi se dotaknili postaje v Nabrežini. Po kratki razpravi naloži se tržaškim državnim poslancem, da izročijo to spomenico pri ministerstvu. Svetovalec Combi je še predložil, da se pozove tudi trgovinska zbornica, da stori tudi ona kaj enakega v tej stvari. Tudi ta predlog je vprejel zbor soglasno. — Okolo 9½ ure je župan pre-trgal sejo.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Dne 19. t. m. se je pričela razprava o proračunu ministerstva za trgovino. Ta seja je bila zato zanimiva, ker je v njej trgovinski minister Wurmbrandt razvil svoj program. Dokaj značilno je za mišljenje nemških liberalcev, da niso prav nič zadovoljni s programom grofa Wurmbrandta, da-si je ta mož kri od njih krvi. In s čem je vzbudil grof Wurmbrandt svoje liberalne tovariše? S svojim izrekom, da treba ščititi slabotneje. Med tem izrekom in nazorih liberalcev nija sveda velikanak propad, kajti prvoimenovani skrbno le za koristi bogatinov in kapitalistov. Niso še zadovoljni, da sta veliki kapital in velika industrija malone uničila male obrtnike, ampak groze s svojo jezo slehernemu, kateri hoče braniti ono malo, kar še ni uničeno po brozrčnih načelih liberalnega kapitalizma. G. minister se je potegnil za varstvo obrtnikov in tega mu ne morejo odpustiti liberalni kolovodje; sveda: kdor je za to, da se uredi za obrtnike pogubno krošnjarstvo, kdor je za to, da se omeje škodljive in sleparske razprodaje — ta ni minister po volji liberalnih mogotcev. In s takimi ljudmi, s takimi neizprosnimi sovražniki nižjih slojev se je po-bratil „konservativce“ grof Hohenwart.

Državi je dolžnost — rekel je minister — ščititi šibkejše. Tudi nedoljni počitek treba razširiti kolikor mogoče, daai je težko vsem ustredi v tem pogledu. Ustanoviti se morajo posebni uradi, katerim bode naloga posredovati med delodajalcem in delavcem, da se tako preprečijo večni prepri radi plačila. Ustanoviti bode tudi statističski delavski urad, obrtni red pa je treba preosnovati. Vse te predloge hoče predložiti Njeg. ekselencija prihodnje jeseni. Glede vinske klavzule je naglašal g. minister, da ni mogoče sklepati trgovinskih pogodb brez žrtv. Taka žrtve je bila klavzula o vinski carini v pogodbi z

Peter stopa proti vratom.

— Ban Peter, ustavi ga Ambrož, še nekaj. Čuj me!

— Kaj bi radi gospod Gregorijanec, vpraša ban hladno.

— Glej, tu sva sama, ban, dva možna moža pred razpetim Bogom. Ali se ti ne zdi, da teče iz ran božjih iznova kri? Oj meni se zdi. Pod temi bregovi teče kri našega naroda, dragocena kri, katero bi bilo treba hraniti za našo mater — za našo domovino, na katero preži od vseh strani divja zverad. Oh brat je ubijal brata. Ban! Ali ne kaže blede lice krvavih trupel, da smo Kajnovu plemu, da nismo zaslužili te lepe domovine? Ali ti ne kaže, da smo zaslužili bič, kateri nam spleta usoda? Robovi smo, vedno tuji robovi, ker smo robovi svoje strasti, svoje lakomnosti. Pogledal sem v starodavne knjige — v zgodbe našega naroda, pisane so s krvjo, navdahnjene s sovraštvom; potipal sem žile našega rodu, pritisnil uho na njega srce. Strast, mržnja!

(Dalje prih.)

Italijo. Sicer pa — tako trdi minister — pojema uvažanje italijanskega vina v Avstrijo, dočim narašča izvažanje našega vina v Italijo. Noče pa tajiti nekaterih nedostatkov. Pri- znava namreč, da se certifikati o izgovornosti vina včasih izdajajo in bianco, zбоk česar se dogaja, da se razna vina uvažajo pod imenom italijanskih vin. Konečno je zagotovil mini- ster, da bi želel videti v parlamentu zastop- nika delavskega stanu. Po neposrednem ob- čevanju bi se moglo odstraniti marsikako ne- sporazumljenje, ki je vzrok nezadovoljnosti. — V razpravo je posegel tudi posl. Bian- kini, da odgovori ministru za poljedelstvo. Škoda, katero trpi Dalmacija po vinaki klav- zuli, je grozna. Brez Dalmacije Avstrija ne bi bila pomorska država, in vendar vlada za- nemarja Dalmacijo v pomorskem in vsakem drugem pogledu. Posl. dr. Laginja je po- bijal izvajanja ministrova glede vinske klav- zule. Posl. Gregorčič je izročil resolucijo radi gradnje lokalne železnice Gorica-Aj- dovščina.

Romunska deputacija na Dunaju. V Kološu zbrani Romuni so odpoteli na Dunaj deputacijo treh kmotov, da pred Naj- višjim prestolom izrazi pritožbe naroda rom- unskega. Deputacija ni dosegla svojega cilja. Da pa se ne vrne brez vagega vapeha, izro- čila je v kabinetni pisarni to-le prošnjo: Iz- brani zastopniki našega naroda, koji so leta 1892 predložili na Najvišjem mestu spome- nico, postavljeni so radi tega zakonitega ko- raka na obtoženo klop kakor navadni sloinci. Ti vrli možje so le izvršili voljo vsega na- roda romunskega, ki šteje 3 milijone duš, po pravilnem sklepu naroda. Sramota, koja je madjarska vlada s tem navabila na naš narod, upije v nebo. Da najdemo obrambo proti temu nasilstvu, prihajamo pred Vaše Veličanstvo v imenu svojih pošiljalcev, zbranih v Kološu.

Različne vesti.

Našim čitateljem. Zaradi praznika Sv. Rešnjega telesa v četrtek ne izide večerno izdanje „Edinosti“. Da odkodujemo naše čitatelje, priredimo jutranje izdanje istega dne na četirih straneh. Opozarjamo posebno, da v tem izdanju prijavimo popolno poročilo o današnji seji mestnega sveta, v kateri se bode razpravljalo o poročilu šolske komisije gledé slovenskih šol v mestu. — Po tabakar- nah se bode prodajalo to izdanje po 8 nvč.

Imenovanja in umirovljenje. Ministeraki svetovalec baron Pappart imenovan je stalnim sekojskim načelnikom pri minister- stvu notranjih poslov, in namestniški sveto- valec vitez Fraydenegg je imenovan ministerakim svetovalcem pri istem minister- stvu. Sekojski načelnik istega ministerstva, Breiský, je upokojen.

Mestni svet tržaški ima nocoj svojo XII. letošnjo javno sejo. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika XI. seje. — 2.) Imenovanje odseka 9 članov za izdelanje načrta o nujsih javnih delih, atere naj izvrši občina v letih 1896 do 1901. — 3.) Poročilo šolskega od- seka o gradnji novega poslopja za ljud- sko šolo v Rojanu. — 4.) Poročilo šolskega odseka o izjavi, za- htevani od o. kr. namestništva gledé prošenj za osnovitev slo- venskih osnovnih šol v mestu. — 5.) Predlog upravnega odseka gledé vrav- nanja prodaje mesa in jostvin. — 6.) Prošnja družbe „Prijatelj detinstva“ za podporo v prid pomorskega zdravilišča.

Birma. Množe nedelje končala je v Tr- stu birma za letos v cerkvi pri sv. Jakobu. Ljudstva bilo je ogromno število. Birmancev bilo je 973. — Posebno pozornost praznočil je nek — 70letni birmanček. Ko je „bir- manček“ izstopil iz cerkve z velikim kolačem okolo vratu, sledila mu je seveda velika množica, želeča, da si stari dečko ne pokvari želodca z birmanskimi sladčicami. — Pri sta- rem svetem Antonu bilo je dne 19. t. m. pri birmi 391 otrok.

„Reichspost“. Letošnji 3. splošni avstrijski katoliški shod na Dunaju osnoval je ne- pristranski dnevnik „Reichspost“, katerega na- čelo je brezobzirno braniti verske, političke in gospodarstvene potrebe vseh katoliških na- rodov Avstrije. V kratki dobi svojega ob- stanka priboril si je izbornu uredovani list prijateljev v vseh slojevi našega cesarstva. Ker pa list ne stoji na tako obširni gmetni podlagi, kakor židovsko-liberalni dnevniki, treba mu je podpore, da si zagotovi svoj ob- stanek. Priporočamo zatorej vrlo „Reichs-“

post“ vsem našim sonarodnjakom in društvom, ki se naročajo na nemške liste, da si naba- vijo rajše „Reichspost“, kakor pa katerikoli drugi pristranski, Slovanom celó neprijazen časopis. Tudi cena „Reichspost“ je razumno jako niska. Ta dnevnik izhaja vsak dan ob 6. uri pop. navadno na treh polah in vendar stane naročnina za Avstro-Ogrsko vse leto 16 glđ., za četrt leta 4 glđ. 10 nvč. Upravi- ništvo je na Dunaju, VIII., Josefstadt- strasse 14.

Iz Podgrada se nam piše: Po 17 letih dobili smo zopet duhovnika, č. g. Štem- bergarja. — Odbor gospodarske zadruge volil je svojim predsednikom dekana č. g. Rogača, tajnikom č. gosp. Štember- garja.

Cepljenje kózic v Kjarboli. Poleg že ob- javljenih krajev in dni, v katerih se bodo cepile kóze brezplačno v okolici, objavlja mestni magistrat, da se bodo stavile dne 26. maja in 2. junija ob 5. do 6. ure pop. v po- slopju otroškega vrta poleg mestne ljudske šole v Dolnji Kjarboli.

Novi kardinali. Te dni imenoval je sv. Oče v tajnem konsistoriju šest novih kardi- nalov. Isti so: magr. Sancha, nadbiskup v Valenci (56 let star); magr. Ferrari, nadbi- skup v Milanu (44 let star); magr. Mauri, nadbiskup v Ferrari (66 let star); magr. Svampa, nadbiskup v Bolonji (43 let star); magr. Segna, prisednik pri Sv. Stolici (56 let star) in jezuit oče dr. Steinhuber (69 let star).

Iščajo se dediči. Službens „Wiener Ztg.“ javlja, da je dne 18. maja 1893. leta umrl v Bruselju osební zdravnik belgijskega kralja, dr. Jurij Wimmer, ostavivši nad dva milijona frankov premoženja. V svoji oporoki volil je nekoliko svet v dobrodelne namene, potem pa je določil, da pripade vse ostalo premo- ženje „njegovim sorodnikom, kateri so vsi siromašni in živijo v Avstriji“. — Wimmer- jeva rodbina je iz okolice Zlabinjsa, iz Alt- harta, Moyrosa, Holešič in drugod. Živi menda še več pokojnikovih sorodnikov v Avstriji. Oporoka veli, da se uporabi 1/4 del 2 mil- jonov za onemogle starce in udove sorodnikov, 1/4 del za vagojo sirot, ostalo premoženje za doto, ustanove za dijake itd. — Kdor misli, da ima dediščo pravico, prijavi naj se v teku 4 mesecev pri kuratorju Pavlu Janssensu, Advocat à la Cour d'Appel v Bruselju, ali pa pri pooblaščenцу, dr. Karlu Kottbauerju, dvornemu in sodn. odvetniku na Dunaju, I., Hoher Markt št. 9.

Iz Škedenja se nam piše: O. kr. trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu je z odlokom s dne 4. maja t. l. št. 7360 potrdilo pre- membo pravil „Gospodarskega društva“ v Škedenju (vknjižena zadruga s omejeno za- vazo) v tem smislu, da sme ravnateljstvo da- jati posojila tudi na zadolžence ter da sme ustanovljati prodajalnice jostvin, mesnice in gostilnice za svoje ude. Nadalje je isto so- dišče izbrizalo odbornika Saneina Antona Sira, Saneina Valentina Facijo in denarni- čarja Godina Ivana Kudriča, vpisalo pa je na njih mesto Godina Andreja Fuli in Sa- neina Petra Bjeke, poslednjega kot denar- ničarja.

Splašen konj. V nedeljo dopoldne jezdit je nek častnik mirno po ulici Commerciale. Nasproti se mu pripelje kmetak vozíček, na katerem je sedela 53letna kmetijca Katarina Malusa, stanujoča na Greti št. 50. Nje kon- jiček splašil se je videvši ponosnega častni- kovega konja in planil kviško. Kmetijca padla je raz voz k zidu in nje lastni konj jo je z vso svojo težo pritisnil ob steno. Ženska je sicer od zunaj le nekoliko opraskana, toda močno je poškodovana na drobju. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Samomor. Dne 20. t. m. zastrupila se je 20letna Marija Lisa, stanujoča v poslopju občinskega gledališča. Kljub hitri zdravniški pomoči ni bilo več mogoče izprati želodec nestréčnici. Umrla je v groznih bolečinah. Po- kojna bila je pomočna učiteljica na mestni osnovni šoli v starem mestu. Vzrok samomoru je: ženska gizdavost. Nestréčnica bila je nam- reč bolna na osepnicah in izjavila je iz- rečno, da si rajše konča svojo življenje, ka- kor da bi živela z ogrednim obličjem!

Nestréčni na železnici. Iz Plana javljajo, da je dne 20. t. m. skočil s tira tovrni vlak blizu postaje Dobrzan. Jeden sprevoznik je padel raz voz in se ubil, drugi obležal je težko ranjen. Pet vozov je močno poškodo- vanih.

Otroka — morica. Iz Badimpošte po- ročajo o groznem hudodelstvu. V selu Borkuit umorila sta namreč 13letni deček in 11letna deklica svojega lastnega očeta, šumarskega čuvaja Andreja Csihs, ker ju je oče kaznoval radi nepokorščine. Deček razcepil je s sekíro spečemu očetu glavo, potem je avlekel truplo s pomočjo svoje sestre v bližnji gozd, kjer je je skril pod grmovjem. Mlada morica so zaprli.

Policijsko. Nek Fran Čok, stanujoč na Vrdeli št. 666, prijavil je redarstvu, da mu je vrgel Ivan Vatovac, stanujoč na Vrdeli št. 440, po nekem prepiru kamen v hrbet in ga ranil. — V nedeljo s jutraj ukradel je na trgu Catarina neznan tat trgovskemu agentu Evgenu Kukanji slato uro s verižico vred iz žepa in pobegnil, kakor da bi ga bila burja odnesla. Ura s verižico vred bila je vredna okolo 25 glđ. — Vrtarju hiše št. 12 v ulici Stadion ukradel je nepoznan tat jedno suktnjo in par hlač, vrednih okolo 12 glđ.

Koledar. Danes (22.): Helena, dev.; Ju- lija, dev. — Jutri (23.): Desiderij, šk.; An- drej Bob. — V četrtek (24.): Sv. Rešnje telo. Mar. Dev. p. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 26 min., zatoní ob 8. uri 30 min. — Toplota véteraj: Ob 7. uri s jutraj 15 stop. in ob 2. pop. 19 stop.

Loterijske številke, izrebane 19. t. m.

Dunaj	25, 40, 32, 88, 43.
Gradec	65, 38, 74, 48, 70.
Temešvar	68, 44, 10, 37, 60.

Najnovejše vesti.

Belgrad 20. S posebnim proglasa- som do naroda suspendiral je kralj se- danjo ustavo, nadomestivši je z ustavo s dne 29. junija leta 1869. Minister- stvo Nikolajevičevo je odstopilo. Kralj je izrekel ministerstvu popolno zaupanje potrdivši zopet vse ministre. Bivši mini- sterski predsednik Nikola Kristić je ime- novan predsednikom novega državnega sveta; sedanjí predsednik apelacijskega sodišča Babović, pa predsednikom na novo ustanovljenega kasacijskega sodišča. (Nikola Kristić je poznan kot najodloč- nejši, najsilovitejši in najbrezobzirnejši državnik srbski. Op. ur.)

Do sedaj prišla poročila trdijo, da ni bilo doslej nikjer neredov. Proglasenje vsprejelo je ljudstvo mirno, kakor že pričakovano stvar. Vendar je vlada od- redila vse možno, da prepreči kakoršne- koli demonstracije proti novemu položaju.

Razlika med bivšima ustanovama je baje ta-le: Ustanova izza leta 1888. je jako liberalna, v tem ko je ustanova izza leta 1869. le absolutizem, katerega pri- kriva parlamentarni zistem.

Belgrad 21. Iz nekega pisma, katero so našli o hšni preiskavi pri Debinjcu, raz- vidno je baje, da so zarotniki bili določili že vse podrobnosti svojega načrta, po katerem bi se morala dinastija Obrenovičev umakniti Karadjordjeviću. Morala bi se pa premagati v to svrho silno težka zapreka: vojsko bi bilo treba poslati kam izven kraljestva, ker je ista udana Obrenovičem.

Pariz 21. Anarhista Henryja so obglavili danes ob 4. uri 14. min. s jutraj. Zapuščajoč zapore je vskliknil Henry: Živela anarhija!

Marzija 20. Tovarnarja Blanca napal je neki anarhist na ulici, ranivši ga s šilom. Napačalec so zaprli. Med prevažanjem trupa na pokopališče snelo je nekoliko anarhistov klobuke, vsklikajoč: Živela anarhija živel Henry, živila komunala!

Barcelona 21. Govori so, da one štiri anarhiste, ki so bili minole soboto obsojeni na smrt, usmrtiljo na skrivnem.

Trgovinski brnjavi. Budimpešta. Pšenica za spomlad 6 81-6 85, za jesen 7 08-7 09. Koruza za juli-avgust 4 90 do 4 91. Oves za jesen 5 70-5 71. Ra 6 50-6 52.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6 80-6 85, od 78 kil. f. 6 90-6 95, od 79 kil. f. 7 00-7 05, od 80 kil. f. 7 05-7 10, od 81 kil. for. 7 15-7 20.

Ječmen 6 55-6 59; prosa 3 80-1 20.

Sr. dnje ponudbe pšenice, popraševanje bolje Prodalo so je rado 28 000 met. stot., 7 nč. dražje od sobote. Druge vrste žita nespromenjene. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor: b. lja, za maj 15 35. Nova roba september 14 85, padajoča.

Havr. Kava Santos good average za maj 98 50, za september 92 75, jako mlačno.

Hamburg. Santos good average za maj 81 75 september 75 50, december 69 50, cene padajo.

Dunajska borza 21. maja 1894.

	prodčevaj danes
Državni dolg v papirju	98 35 98 40
„ „ v srebru	98 30 98 40
Avstrijska renta v slatu	120 80 120 90
„ „ v kronah	97 90 97 90
Kreditno akcije	358 25 358 25
London 10 Lat.	125 80 125 80
Napoleoni	9 95 9 95
100 mark	61 32 61 32 1/2
1/10 italj. lir	44 45 44 45

Št. 591

O. b. av.

Natečaj.

V sežanskem šolskem okraji so namestiti ta-le učiteljska mesta definitivno ali tudi pro- vizorično:

I. mesto učitelja-voditelja na mešani jedno- razredni ljudski šoli:

a. v Avberu, b. v Šempolaji, c. v Svetem pri Komnu (nova šola), d. v Temnici, e. na Vatorljah, f. v Zgoniku.

II. mesto nadučitelja in mesto učiteljice na novi dvorazrednici v Gorjanskem;

III. mesta proviz. učiteljice ženskih ročnih del in sicer:

1. pod Repentabrom s 60 glđ. letne nagrade,
2. „ Rodiku s 60 glđ. „
3. v Brestovici s 60 glđ. „
4. v Temnici za 4 šole namreč za Kosta- njevico, Škrbino, Temnico in Vojšičico s 280 glđ. letne nagrade.

Prosilci naj vložijo do 30 junija svoje prošnje, katere morajo biti pri učiteljih (icah) spremljene se spridevalom zrelosti in učiteljske sposobnosti, s dokazom avstrijskega državljanstva in pri učiteljih voditeljih s doka- zom sposobnosti za subsidijarni pouk katoliš- kega verouka, a pri učiteljicah ženskih ročnih del s spridevalom sposobnosti, — potom predstojnega okrajnega šolskega sveta pri o. kr. okrajnem šolskem svetu v Sežani.

C. kr. okrajni šolski svet

Sežana maja 1894.

Predsednik.

Objava.

Na občinski zvezni poti ob potoku „Mo- čilnik“ iz vasi Otošče v kat. občini Dolenjavas proti vasi Loxice-St. Vid na Vipavskem, na- praviti je popolnoma nov sidan most in se- dem podpornih stidov.

Delo cenjeno je na 359 f. 43 kr.

Zidaraki podjetnik, kateri bi hotel pre- vzeti to delo, zglasiti se zna v 14 dneh pri županiji v Dolenjivasi, kjer se nahaja tudi stavbeni načrt in prevdarni stroškov.

Županstvo

Dolenjavas pri Senožedah dne 14. maja 1894.

Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitaria 12, (po domače pri „Fravčkovcu“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvih in doberberških vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kralčko po 40 nč. liter. Izvrstna kuhinja. — Dršeč se gela: „Rojak k rojaku“, priporočila se podpisani za obil obisk.

Anton Vodopivec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah vdobe se nova vsakovrstna

KOLESA (bicykle)

(Model 1894.)

na openaki novi cesti št. 18 blizu tovarne piva. Jamči se za vsako kolo 12 mesecev, kdor ne zna voziti nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželo in na vse kraje. Cene so:

- The favorite I. glđ. 98.—
- „ „ I. Gushion glđ. 108.—
- „ „ IV. pnevmatična glđ. 160.—
- „ „ V. 16 kg. d. 170.—
- Naumann's Germania VII. 14 kg. glđ. 230.—
- Naumann's Germania je najboljša kolo na celom svetu, a v drugih krajih stane 280 glđ.

Vsi stroji za kmetijstvo.

Posebnosti,

katere je dobili le pri tvrdki Ig. Heller.

Stiskalnice za seno, slamo in stiskalnice za naklada- nje različnih zistemov, hidravlične stiskalnice. Dife- rencijalne vinske stiskalnice, aparati za mlenje oliv, kisanterma itd. nove škropilnice proti peronospori in vrste Vermorel. Samotvorne peronospora škropilnice v bakru in s senaliko na zračno tlačilko. Aparati za ugravanje vina, štetilni aparati za kuhanje, aparati za ob- ranje grozdja, aparati za sušenje sadja in solčiva, za roba- kanje turščice, mlinci za čiščenje žita, mlinci za žito. Vilete železo surove ali pripravljeno za vsakovrstne stroje po naj- nižjih cenah, pri najugodnejših pogojih, oddaja proti ga- rančiji in na poskušnj

IG. HELLER, DUNAJ,

20-20

2/2 Praterstrasse N. 49.

Bogato ilustrovani 192 stranih obsežajoči katalogi v italijansko-nemškem in hrvatsko-nemškem jeziku na zahtevanje takoj in zastonj.

Iščajo se prekupci. Pred nakupovanem ponarejenj se svari.